

In veel gebouwen met rieten daken zijn open haarden of kachels voor vaste brandstoffen aanwezig. De constructie en het onderhoud van de schoorstenen van deze haarden en kachels hebben grote invloed op het brandgevaar. Bij een verkeerde constructie van de dakdoorvoer kan een rieten dak gemakkelijk gaan branden door de hitte van de schoorsteen. Of in brand raken door vonken die eruit kunnen vliegen. De combinatie rieten dak en schoorsteen vraagt daarom extra aandacht.

Van oudsher werden schoorstenen in ons land gemetseld. De voormalige gemeentelijke bouwverordeningen bevatten daarvoor de technische eisen. Deze hadden onder meer betrekking op de aard en de kwaliteit van het metselwerk en van het houden van voldoende afstand (minimaal 5 cm) tot brandbare (houten) gebouwdelen. (In de praktijk komen in oude panden ook houten dragende delen voor die zijn opgelegd in de schoorsteen -wat dus brandgevaarlijk is, ook al 'gaat het al jaren goed'). Dit soort schoorstenen is in bestaande gebouwen nog vaak aanwezig. Hoewel ze destijds aan de

eisen voldeden, is het de vraag of dat nog zo is. Dat hangt af van de staat van onderhoud en van de vraag of het kanaal geschikt is voor de huidige kachel of haard. Om te controleren of de schoorsteen veilig is, kan bijvoorbeeld een camera-inspectie in het kanaal (of eventueel een rookproef) worden uitgevoerd. Dit vraagt wel de nodige deskundigheid van het uitvoerende bedrijf.

Zowel voor bestaande als voor nieuwe schoorstenen geldt dat het rookkanaal moet zijn afgestemd op de kachel of haard die erop wordt aangesloten. Een te grote of te kleine diameter, een verkeerde uitmonding, verkeerde verslepingen (bochten): het zijn allemaal factoren die tot problemen kunnen leiden. Vraag daarom de erkende leverancier van de kachel of haard om nadere informatie.

Tegenwoordig worden schoorstenen voor open haarden of kachels meestal opgebouwd uit speciale prefab schoorsteenelementen. De huidige eisen staan vermeld in het Bouwbesluit en hebben vooral betrekking op het risico dat een heet schoorsteenkanaal bouwdelen tot ontbranding brengt (denk

hierbij aan een schoorsteenbrand; ook dan moet het kanaal veilig zijn). Een nieuw aan te brengen rookkanaal moet voldoen aan de eisen van de norm NEN 6062. Het kanaal moet door een door de overheid aangewezen test- of keuringsinstituut (bijv. TNO/Efectis) volgens deze norm zijn getest en goedgekeurd. Uit de documentatie van de leverancier zal blijken of aan deze voorwaarde wordt voldaan en hoe de geteste materialen moeten worden toegepast.

Ook goedgekeurde kanalen kunnen tijdens het stoken of door een schoorsteenbrand erg heet worden en moeten daarom meestal worden omgeven met een speciale omkokering van onbrandbaar plaatmateriaal. Dit is erg belangrijk en wordt nog wel eens over het hoofd gezien. Binnen de omkokering mag geen brandbaar materiaal aanwezig zijn. Speciale aandacht is vereist voor de plaats waar de schoorsteen door het rieten dak steekt. De installatievoorschriften van de fabrikant geven aan hoe het product veilig kan worden toegepast, met de juiste hulpstukken.

Voor wie een schoorsteen heeft of laat maken in een pand met een rieten dak is het plaatsen van een vonkenvanger een absolute must. De meeste verzekeraars stellen een vonkenvanger overigens verplicht bij rieten daken. De kans is anders zeer groot dat de vonken uit de eigen schoorsteen het rieten dak in brand zetten. Roestvast staal verdient de voorkeur.

Voorheen was het de gemeentelijke bouwverordening die de vonkenvanger verplicht stelde. In het huidige Bouwbesluit is dat niet meer het geval en rekent de overheid erop dat de eigenaar en gebruiker van een schoorsteen bij een rieten dak zelf de verantwoordelijkheid neemt om voor het aanbrengen van een vonkenvanger te zorgen. Er staat nu alleen een eis voor de afstand tussen de uitmonding van het rookkanaal en een brandgevaarlijk dak van een *ander* gebouw.

Een vonkenvanger wordt gemaakt van metaalgaas en boven op de schoorsteen geplaatst. De bedoe-

ling is duidelijk: vonken die uit de schoorsteen ontsnappen worden door het gaas tegengehouden en kunnen zo niet op het rieten dak terechtkomen. De mazen van het gaas mogen niet te groot zijn, want dan bestaat de kans dat vonken worden doorgelaten. Ze mogen ook niet te klein zijn, want dan zou het gaas te snel verstopt raken. De aanbevolen maaswijdte bedraagt minimaal 9,5 mm en maximaal 12,5 mm. De totale netto doorlaat (de gaten zonder het gaas) van een vonkenvanger moet minimaal drie keer zo groot zijn als de doorlaat van het rookkanaal. De draaddikte van het gaas is meestal ca. 1 mm.